

**БЪЛГАРСКА НАЦИОНАЛНА РАМКА ЗА ОПЕРАТИВНА
СЪВМЕСТИМОСТ НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ СИСТЕМИ В
ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ**

Приета с Решение № 482 от 28 юни 2006 г. на МС

1. Основания

Настоящият документ е разработен в съответствие с последната версия на “Европейската рамка за оперативна съвместимост”, публикувана през м. януари 2005 г. Европейската рамка е създадена в изпълнение на инициативата “eEurope 2005”, приета на Срещата на върха в Севиля (юни 2002 година). Съгласно нейната Препоръка № 1, “правителствата на страните-членки трябва да въведат пан-Европейско измерение в техните собствени рамки за оперативна съвместимост и административните инфраструктури”, следвайки основните направления на този документ.

Високият приоритет на проблема на оперативната съвместимост е подчертан в Комюнике COM (2006) 45 от 13 февруари 2006 година на Европейската комисия, озаглавено „Оперативна съвместимост за пан-Европейските услуги на електронното правителство”. Според него, оперативната съвместимост е едно от четирите главни предизвикателства за създаването на Единно европейско информационно пространство, така както е формулирано в Стратегическата инициатива “i2010”.

Програмата на Европейската комисия IDABC (Interoperable Delivery of European e-Government Services to public Administrations, Businesses and Citizens) предложи следната “пътна карта” за създаване на пан-Европейската среда, осигуряваща системната интеграция и оперативна съвместимост на информационните системи, преминава през следните основни етапи:

- създаване на “Рамка за оперативна съвместимост на информационните системи”;
- разработване на конкретни правила за системна интеграция и оперативна съвместимост на приложения, свързани с електронното правителство;
- разработване на “Препоръки за архитектурата на информационните системи”;
- създаване на централно хранилище на информационни ресурси, необходими за постигане на оперативна съвместимост;
- създаване на “пан-Европейска административна ориентационна карта”.

Съгласно дефинициите, възприети в Европейския съюз:

• оперативна съвместимост е способността на информационните системи и бизнес-процесите, които те поддържат, да обменят данни и да интегрират информация и знание;

• системната интеграция се дефинира като способност на функционалните поведения на различните системи, както и данните, върху които те се базират, да се интегрират в нови бизнес-процеси;

• рамка за оперативна съвместимост е комплекс от стандарти, правила и ръководства, които описват начините за постигане на дефинираната по-горе оперативна съвместимост.

Рамката за оперативна съвместимост не може да бъде статичен документ – необходимо е тя непрекъснато да се адаптира към промените в технологиите, стандартите и административните инфраструктури. Един от най-съществените проблеми при изграждането на информационните системи в изпълнителната власт е осигуряването на системна интеграция и оперативна съвместимост – както в контекста на информационния обмен между системите на звената на изпълнителната власт, така и при реализация на електронни услуги за граждани и организации.

Предизвикателствата пред интеграцията на информационните системи (т.н. System-to-System Integration - **S2Si**). са многобройни:

- хетерогенност на процесите;
- хетерогенност на системните реализации;
- хетерогенност на структурирането и представянето на данните;
- динамична бизнес и технологична среда;
- изисквания за сигурност и надеждност на обмена.

Освен различията в софтуерно и технологично отношение проблем представлява и нерегламентираният обмен между партньорите.

Докато при реализацията на електронни услуги за физическите лица хетерогенността не е с такива сериозни последствия, при бизнес-информационните услуги, където проблемите на различните доставчици на електронни услуги се пренасят в корпоративните системи на фирмите-потребители, ситуацията е изключително сериозна. Проблемът се задълбочава и от изискванията за интеграция на националните системи на страните-членки на Европейския съюз с цел организиране на транс-гранични електронни услуги.

Всичко това налага създаването на настоящата Национална рамка за оперативна съвместимост в съответствие с международно приетите стандарти и практиките в страните-членки на Европейския съюз.

2. Водещи принципи в Европейската рамка за оперативна съвместимост

2.1. Съгласно Препоръка № 2 на Европейската рамка, за постигане на пан-Европейско ниво на услугите на изпълнителната власт трябва да се възприемат следните главни принципи:

- достъпност;
- многоезичност;
- сигурност;
- защита на личните данни;
- предимство на децентрализираната отговорност;
- използване на отворени стандарти;
- възползване от предимствата на отворения код;
- многостранни връзки.

2.2. Съгласно Препоръка № 3 на Европейската рамка, оперативната съвместимост съдържа три аспекта:

- технически – позволяващ обмен между приложните системи в различни компютри;
- семантичен – осигуряващ едно и също смислово съдържание на обменяните данни;
- организационен – създаващ организация по управление на процесите за обмен и обработка на данните между различни организационни структури.

При това техническата оперативна съвместимост се разпространява върху:

- методите за представяне на данните;
- методите на достъп;
- методите за интеграция на данните;
- архитектурите за разпределени приложения;
- протоколите за обмен на съобщения и файлове;
- мрежовите услуги;
- услугите по сигурността на обмена и съхраняването на съобщенията.

Семантичната оперативна съвместимост се основава на специфични информационни ресурси от два типа:

- ресурси, осигуряващи морфологична съвместимост (номенклатури, тезауруси, онтологии и пр.);

- ресурси, осигуряващи синтактична съвместимост (XML-схеми, модели и схеми на метаданни и пр.).

2.3. Поддръжката на Рамката за оперативна съвместимост е постоянна задача, изискваща институционална структура и добре дефинирани правила.

2.4. Съгласно “Стратегията на IDABC за оперативна съвместимост на съдържанието” за успешно прилагане на Рамката за оперативна съвместимост е необходимо е да се спазват следните условия:

- продължителна стабилност на основните параметри на Рамката;
- обратна връзка с ползвателите;
- открит и прозрачен процес на промени на основополагащите документи;
- политика и механизми за управление на качеството;
- адаптация към очакваните нови приложения;
- фокусиране на промените към процесите, а не към стандартите;
- публикуване и разпространение на ресурсите, ориентирани към осигуряване на съвместимостта (дефиниции, терминологии, речници, правила и пр.) в подходящи формати;
- идентифициране, разширение и многократно използване на съществуващите ресурси, ориентирани към осигуряване на съвместимостта;
- ключова роля на регистрите с мета-данни.

3. Цели на Националната рамка за оперативна съвместимост

А. Общите цели на унификацията и рационализацията на Информационната инфраструктура на изпълнителната власт могат да се формулират по следния начин:

- Обществена ефективност, минимизация на капиталовложенията и експлоатационните разходи;
- Равнопоставеност на участниците в обмена;
- Сигурност, доверителен обмен, защита на персоналните данни, защита на интелектуалната собственост;
- Хомогенност и съвместимост на информационните структури – база за макроуправление на кибернетични принципи;
- Интеграция в глобалните и регионалните информационни структури.

Б. От практическа гледна точка посочените общи цели се постигат чрез:

- Инвариантност на достъпа до системите и техния обмен с околната среда;
- Съвместимост на процесите и потоците данни;
- Интеграция на приложенията;
- Автоматизация на процесите на обмен на информацията;
- Многократно използване на еднократно въведени данни (блокове данни);
- Многократно използване на вече разработени или закупени софтуерни компоненти и продукти;
- Използване на вече изградени информационни системи;
- Скалируемост на решенията;
- Преносимост и независимост от платформите;
- Възможност за гъвкава пренастройка на процедурите при промени в средата и изискванията.

4. Предметна област

4.1. Взаимодействието на информационните системи в изпълнителната власт в Република България е дефинирано в следните документи:

- Стратегия за модернизация на държавната администрация – от присъединяване към интеграция, приета с Решение на Министерския съвет № 465 от 2002 г.;
- Стратегия за електронно правителство на Република България, приета с Решение № 866 на Министерския съвет от 28 декември 2002 г.;
- План за изпълнение на Стратегията за електронно правителство на Република България за периода 2003 – 2005 година, приета с протоколно решение на Министерския съвет от 11 март 2004 година.

4.2. По същество тези информационни системи (независимо от общата техническа и телекомуникационна среда) изпълняват сравнително автономни функции – три основни и една спомагателна:

А. Функция “Макро-управление на държавата”, в която преобладават аналитично-синтетични процедури, свързани с обработка на неструктурирана информация, с неформализирани предварително изходи и продължителни времеви периоди за генериране на решенията.

Б. Функция “Електронни услуги за гражданите и бизнеса”, в която преобладават формализирани процедури за обработка на структурирана информация в режим, близък до реалното време.

В. Функция “Обмен на информация между звената на изпълнителната власт” – обмен на данни, преди всичко свързан с технологичните процеси в самата администрация. Това включва:

- обмен на структурирани данни;
- обмен на неструктурирани данни (в т.ч. графично-организирани данни и мултимедия);
- обмен на мета-данни.

Г. Спомагателна функция “Адаптация и усъвършенстване”, която на базата на информацията от функционирането на трите основни системи позволява да се изготвят анализи за ефективността на действие на звената на изпълнителната власт и препоръки за подобряването им.

4.2.1. Критични за интеграцията между информационните системи са преди всичко приложенията, свързани с електронните услуги. Това произтича от обстоятелството, че последните са най-динамични, действат в най-хетерогенна среда и включват в себе си процедури с различна степен на автоматизация.

4.3. Функциите на информационните системи в изпълнителната власт се развиват в йерархичната среда на държавната и местна администрация, която от системна гледна точка представлява не-канонична йерархия (поради известната автономност на някои от нивата и функционалните връзки, прескачащи дадени нива). Независимо от това, принципите за постигане на интеграция и оперативна съвместимост са инвариантни по отношение на нивата на функциониране на информационните системи.

4.4. Модерната инфраструктура за комплексни електронни услуги предполага:

- реализация на услугите като комплекс от вериги с добавена стойност;
- централизирано управление на процеса на предоставянето на услуги в целия му “жизнен цикъл”;
- заявяване и получаване на услугите от “от едно гише” (вкл. териториално разпределени).

При това обменът на данните между информационните системи (респективно, приложенията) се осъществява на четири нива:

- транспортно (между системите);
- транзакционно;
- синтактично (между приложенията);
- семантично.

4.5. Поради изключителното многообразие на стандарти и спецификации, свързани с системната интеграция и оперативната съвместимост, от решаващо значение е изборът на фундаменталната стандартизационна платформа. Еволюцията на стандартизационния процес по отношение на системната интеграция и оперативна съвместимост насочва този избор към интеграцията, ориентирана към услуги. Последната позволява не само пренос на информация от приложение към приложение в различни информационни системи, но и създаване на комплексни приложения чрез услуги, поддържани в отдалечени системи чрез разпределяне на обща бизнес-логика между приложенията.

4.5.1. В основата на настоящата Национална рамка е залегал подход, съчетаващ:

- класическия Реферативен модел на отворена разпределена обработка (стандарт ISO/IEC 1076 от 1998 година), който дефинира инфраструктурата за реализация на разпределени процеси за обработка на информация между хетерогенни технологични ресурси и многочислени организационни домейни;
- последното ниво в еволюцията на стандартите за системна интеграция – т.н. “Архитектура, ориентирана към услуги (SOA)”, в която слабо свързани модули от приложна функционалност се разпределят, комбинират и използват за създаване на нови приложения в мрежа.

4.6. Стандартизацията на информационните системи в изпълнителната власт в областта на системната интеграция и оперативна съвместимост обхваща по-широка област от тази на т.н. “формални хармонизирани стандарти”, утвърждавани от официалните междуправителствени стандартизационни органи (като ISO, ITU на глобално ниво или CEN, CENELEC, ETSI – на европейско ниво). Тя включва неформални и хибридни стандартизационни процеси - продукцията на секторни консорциуми, като: OASIS, IETF, W3Consortium, UN/CEFACT, OMG и др..

4.7. Въз основа на областите на приложение стандартите се подразделят на две основни групи:

- хоризонтални – с общо приложение (във всички области);
- вертикални – с приложение в специфицирана област (отрасъл и пр.). Като пример за целите на изпълнителната власт това могат да бъдат: медицинска информатика, банково дело, географски информационни системи, промишлени продуктови системи и т.н..

Настоящата Рамка третира задълбочено само хоризонталните стандарти, осигуряващи системна интеграция и оперативна съвместимост в информационните системи в изпълнителната власт. Вертикалните стандарти от области, имащи отношение към тези системи, ще се поддържат от отраслови групи, като ще се осъществява информационна връзка с Регистъра на стандартите, обект на настоящия документ.

4.8. Опирайки се на възприетото в Европейския съюз определение, Националната рамка за оперативна съвместимост е изградена на йерархичен принцип:

- главните направления се формулират от няколко основни принципа;
- реализацията на принципите се осъществява от процедури, формулирани в съответни методологии и инструкции;

- техническият аспект на оперативната съвместимост се гарантира от динамичен набор от стандарти;
- цялостното приложение на Националната рамка се осигурява от съответни организационни и технологични мероприятия.

5. Основни принципи на Националната рамка за оперативна съвместимост

Настоящият документ определя сценариите и технологиите за постигане на системна интеграция и оперативна съвместимост. При това, принципите, придържането към които ги осигуряват, са допълнени с правила, определения и препоръки, които ги детайлизират.

Принцип № 1: Съгласно Препоръка № 14 на Европейската рамка за оперативна съвместимост, главното средство за осигуряване на системна интеграция и оперативна съвместимост е прилагането на отворени международно приети стандарти. Това се осигурява чрез поддържане на Регистър на стандартите с “он-лайн” достъп, съдържащ стандарти с различна степен на задължителност.

А. Основните критерии за избор на стандартите са както следва:

- отвореност;
- ниво на приемане и поддържане;
- зрялост;
- потенциал;
- приложимост към националните условия.

Б. Терминът “Зрялост на стандартите” е въведен в съответствие с т.н. “Модел за зрялост на стандартите”, разглеждащ пет нива на ефективност и приложимост на съответния стандарт.

В. Регистрите, третираны в настоящата Национална рамка (Регистър на стандартите, Регистър на информационните обекти, Регистър на електронните услуги) са специфични информационни ресурси, предназначени за разработчиците на информационни системи и доставчиците на програмни продукти за Електронното правителство. Това предопределя технологията и инструментариума за тяхното водене.

Под името **“Регистър”** в настоящата Национална рамка се подразбира както **информационния ресурс, така и Регистриращия орган по смисъла на БДС ISO/IEC 6523-2:2000.**

Г. Регистърът на стандартите е динамична структура, отразяваща актуалното състояние на стандартизационните процеси и възможностите за прилагането им в текущия момент. Поддържането и актуализацията му се извършва от двузвенна структура, съдържаща експертна и изпълнителска част чрез процедури, регламентирани в съответна Инstrukция.

Принцип № 2: Като основа за изграждането на информационните системи в изпълнителната власт е приета “Архитектура, основана на услуги”, според която всички процедури, свързани с обмен на информация в инфраструктурата на изпълнителната власт (в това число: информационния обмен между системите на различните звена на администрацията; информационния обмен между администрацията и гражданите и фирмите при изпълнение на електронни услуги), могат да се представят, дефинират и параметризират като “услуги”.

От своя страна, всяка така представена “услуга” формира следната йерархична структура:

А. Комплексна (съставна) услуга;

- Б. Първични (елементарни) услуги;
- В. Документи (информативни, служебни);
- Г. Елементи данни (сегменти, съставни елементи, прости елементи).

В настоящият документ “Електронна услуга” се дефинира в съответствие с Директива на Европейския парламент и Европейския съвет № 98/48/ЕС от 20.07.1998 г. като **“публична услуга, предоставяна от администрацията на разстояние, по електронен начин, извиквана (активирана) автоматично, обвързана с точно дефинирани транзакции”**.

Първичните услуги, предоставяни от различни звена на изпълнителната власт, могат да бъдат с различна степен на автоматизация (включително, могат да съдържат операции, извършвани ръчно), но за потребителя представляват единен процес с един вход и изход и с възможност за проследяване “он-лайн” на фазата на изпълнението.

За целта на реализацията на комплексни услуги с единен интерфейс, интегриращи първични услуги, предоставяни от различни звена на изпълнителната власт, всички услуги (първични и комплексни) задължително се регистрират в Регистър на електронните услуги.

Регистърът на електронните услуги организира Среда на комплексни електронни услуги, включваща: стандартизирана номенклатура и класификация на първичните и комплексните услуги, правила за обединяване на услугите във вериги с добавена стойност и тяхното предоставяне на потребителите.

Вписването в Регистъра на електронните услуги се извършва с проверка на съответствието с приетите за задължителни и препоръчителни стандарти, регистрирани в Регистъра на стандартите. Поддържането и актуализацията на регистъра се извършва от двузвенна структура, аналогично на Регистъра на стандартите.

Принцип № 3: Всички услуги се осъществяват като транзакции на формализирани информационни обекти – електронни документи.

А. “Електронен документ” в контекста на “оперативната съвместимост” е: **“логически завършена само-описваща се информационна структура, която може да бъде визуализирана и едновременно с това обработвана от информационните системи на изпълнителната власт и безпряка човешка намеса. При това електронният документ съдържа механизми за безспорна автентификация и защита от неправомерен достъп”**.

Б. За да бъде осигурена проследимост на транзакционния процес и доказуемост на действията на участниците в отделните му стъпки, необходимо е да бъде осигурявано съхраняването на копия както на електронния документ, подаван от потребителя на електронната услуга към доставчика на услугата, така и на документалното потвърждение на получаването му от страна на доставчика.

В. Дефиниция – **Транзакцията осъществява обмен на съобщения между два взаимодействащи си процеса, така че те да координират изпълнението на техните функции. Транзакционният протокол гарантира или цялостното изпълнение на**

функциите или възстановяване на средата в състоянието, в която тя е била преди транзакцията в случай на прекъсване или фатална грешка.

Г. Съгласно Общите препоръки на Европейската рамка за оперативна съвместимост към националните рамки на страните-членки електронните услуги трябва да бъдат потребителски ориентирани: изчерпателно описани, коректни, разбираеми, ясно диференцирани на анонимни, изискващи идентификация и пр..

Д. За осигуряване на управление на обменяните електронни документи в информационните системи на изпълнителната власт всяко административно звено следва да поддържа система за ефективно управление на електронно съдържание, съобразена с:

- спецификацията MoReg за управление на електронни записи, базирана на Европейския регламент 94/С 235/03;
- стратегията на IDABC за оперативна съвместимост на електронното съдържание (документ ENTR/02/21-MIDDLEWARE-XML).

Принцип № 4: Всички данни на фирмите и гражданите, взаимодействащи с изпълнителната власт, се въвеждат само веднъж. Звената на администрацията са длъжни да осъществяват многократното използване на вече събраните данни. Държателите на информационни ресурси, са длъжни да осигурят достъп до тях на всички доставчици на електронни услуги, ползващи съответния информационен ресурс на база на регламентирани права на достъп.

А. Еднократното въвеждане на данните и тяхното многократно използване, както и семантичната оперативна съвместимост между различните приложни системи на Електронното правителство, се осъществяват чрез Регистър на информационните обекти.

Б. В Регистъра на информационните обекти задължително се вписва всеки електронен документ, предвиден за използване в ново-създавани информационни системи, както и съставлящите го сегменти, съставни и прости елементи данни. В случай на наличие на регистрирани вече елементи и сегменти от състава на ново-предложения документ, те се използват в него еднозначно без повторна регистрация.

В. Всеки информационен ресурс, отнасящ се към Електронното правителство, трябва да има точно специфициран собственик (държател). Последният е длъжен да съгласува с Регистъра на информационните обекти всяка промяна в структурата на информационния ресурс.

Г. Вписването в Регистъра на информационните обекти се извършва с проверка на съответствието с приетите за задължителни и препоръчителни стандарти, регистрирани в Регистъра на стандартите. Поддържането и актуализацията на регистъра се извършва от двузвенна структура, аналогично на Регистъра на стандартите.

Д. В Регистъра на информационните обекти се специфицират изчерпателно организациите, които имат различни права за достъп към информационните ресурси (в т.ч. въвеждане, четене, корекции и пр.).

Е. Управлението на жизнения цикъл на информацията в системите в състава на Електронното правителство трябва да бъде съобразено с Препоръките на т.н. "Data Management Forum (DMF)".

Е1. Под "Управление на жизнения цикъл на информацията" се разбира комплексния подход по управление на потоците от данни и асоциираните с тях метаданни в информационните системи от зараждането и началното съхранение до момента на тяхното излизане от употреба.

Принцип № 5: За осигуряване на единен интерфейс при информационния обмен между:

- а) звената на изпълнителната власт;
- б) изпълнителната власт и потребителите на комплексни електронни услуги (физически и юридически лица).

Всеки обмен между доставчиците на информация (звена на изпълнителната власт) и потребителите на информация (звена на изпълнителната власт, граждани, фирми) се осъществява чрез “интеграционна (посредническа) среда”.

А. Дефиниция – според “архитектурните принципи на IDABC” *посредническата среда организира комуникациите между приложенията и обектите (локални и отдалечени), като свързва различни части на разпределената ИТ-архитектура и поддържа обмена между отдалечени приложения.*

Б. Посредническата среда се изгражда от “Базови компоненти”, изпълняващи специфични функции. Базовите компоненти са *“сложни автономни, само-управляващи се модули от приложения, които имат ясно описани интерфейси и функции в контекста на общата архитектура на информационните системи в изпълнителната власт”.*

В. Съгласно Препоръка № 5 на Европейската рамка за оперативна съвместимост транзакциите между “интеграционната среда” и потребителите трябва да се базират на конвенции за обмен, формиращи т.н. “интерфейси за бизнес–оперативна съвместимост”.

Принцип № 6: В съответствие с Препоръка № 12 на Европейската рамка за оперативна съвместимост аспектите по сигурността на между системния обмен се разпространяват върху следните нива:

- анализ на глобалната и локалната среда;
- анализ на типа информация при проектиране или разширяване на функционалните възможности на мрежата;
- изграждане на инфраструктура на публичния ключ (PKI);
- мониторинг, диагностика и мерки за защита в ситуация на заплаха за информационната сигурност;
- контролиран достъп до информация;
- осигуряване на достоверност и пълнота на информацията;
- мерки за защита на ниво работни станции, включително на клиентско ниво (в т.ч. „защитни стени” (firewalls), защита срещу вируси, троянски коне и други програми привечащи компютърните системи в нежелани състояния или резултати).

А. Постоянният анализ на типа информация да се провежда в съответствие с класификационните нива за информационна сигурност, дефинирани в Европейския регламент за сигурност, приет с Решение на Европейския съвет 2001/264/ЕС.

Б. Посочените аспекти обхващат следните области от дефинициите в “Наредбата за задължителните общи условия за сигурност на автоматизираните информационни системи или мрежи, в които се създава, обработка, съхранява и пренася класифицирана информация”:

- документална сигурност;
- комуникационна сигурност;
- криптографска сигурност;
- компютърна сигурност.

Б.1. Обменът на електронни документи между звената на администрацията трябва да следва политиките на Европейския съюз по автентификация и оторизация на участниците в обмена на електронни документи и данни, изложени в документа “ENTR/01/67-CONSEC SA6/IDA_Auth_Pol”. Това включва:

- съгласувана автентификация на ползвателите;
- единна инфраструктура на публични ключове (PKI);
- съгласувана оторизация и степени на достъп;
- унифицирани услуги по интегриране на директориите;
- унифицирани услуги по сигурен обмен с външни системи.

В. Осигуряването на условия за посреднически услуги за изграждане на доверие (Trust Services) е съществен елемент от “Интеграционната среда”. При това е необходимо да се следват “Европейските препоръки за изграждане на доверие”.

Принцип № 7: Адекватното приложение на стандартите за оперативна съвместимост (фиксиран в динамично поддържания Регистър на стандартите) в информационните системи в изпълнителната власт се извършва чрез проверка на съответствието.

А. Всеки програмен продукт или информационна система, които се разработват или закупуват за приложение в изпълнителната власт, трябва да бъдат сертифицирани за съответствие съгласно специална Инstrukция.

Б. Сертификацията за съответствие се извършва въз основа на тестове за съответствие, провеждани от упълномощени за това организации. Методиките за тестовете се базират на Препоръките на ETSI (Европейски телекомуникационен стандартизационен институт) и се приемат от Органа, упълномощен да поддържа Регистъра на стандартите.

В. Освен съответствие с вписванията в упоменатите три регистъра, сертификационната процедура трябва да включва и проверка на минималните изисквания за сигурност, отговарящи на цитираните по-горе европейски препоръки.

6. Мерки за практическо приложение на Националната рамка за оперативна съвместимост на информационните системи в изпълнителната власт

Практическото приложение на Националната рамка за оперативна съвместимост изисква решаването на следните непосредствени задачи:

6.1. Настоящият документ да бъде неразделна част от Стратегията за електронно правителство на Република България, приета с Решение № 866 на Министерския съвет от 28 декември 2002 г. (приложение към т. 6 “Организация и управление”, раздел “Методология и стандарти” на Стратегията).

6.1.1. Националната рамка да бъде задължителна за всички нововъвеждани информационни системи в звената на изпълнителната власт.

6.1.2. Документацията за участие и техническите спецификации при всички процедури за разработка, развитие или доставка на ведомствени информационни системи съгласно Закона за обществените поръчки да бъдат съобразявани с Националната рамка.

6.1.3. Съгласувано с министерствата да се разработи “Програма за привеждане на съществуващите информационни системи в съответствие с Националната рамка за оперативна съвместимост”.

6.2. Осигуряване на създаването и поддържането на централизирани регистри.

6.2.1. Регистрите, дефинирани в настоящата Национална рамка (Регистър на стандартите, Регистър на информационните обекти, Регистър на електронните услуги)

дават практически насоки на възложителите, разработчиците и доставчиците на информационни системи и програмни продукти за изпълнителната власт, както следва:

а) минимално количество изисквания, които Възложителят трябва да постави в своето Задание;

б) минимално количество изисквания, които Възложителят трябва да постави към технологията на експлоатация и организиране на изпълнението на предоставяните от него услуги;

в) насока на Изпълнителя какъв инструментариум да избере за разработка. Поставя се бариера пред изисквания, които по същество връщат разработките назад в технологично отношение.

6.2.2. Създаването и функционирането на регистрите ще се осигури чрез приемане на регламентиращи ги инструкции, въз основа на следните документи, разработени като приложения към Националната рамка:

А. “Методология за поддържане и управление на работните процеси по идентифициране, приемане, прилагане и развитие на стандартите, осигуряващи системна интеграция и оперативна съвместимост на информационните системи в изпълнителната власт на Република България”;

Б. “Методология за изграждане и поддържане на Регистър на информационните обекти, осигуряващ системна интеграция и оперативна съвместимост на информационните системи в изпълнителната власт на Република България”;

В. “Методология за изграждане и поддържане на Регистър на електронните услуги, предоставяни от изпълнителната власт на Република България”.

6.3. Приемане на Инструкция за реда и условията за Сертификация на ведомствените информационни системи по отношение на съответствието им с настоящата Национална рамка. В съответствие с европейската практика трябва да се въведе т.н. “доброволна сертификация”, реализирана от органи на професионалните асоциации.

6.4. Дефиниране и осигуряване създаването и експлоатацията на базови компоненти, изпълняващи специфични функции в средата на информационните системи в изпълнителната власт. В съответствие с основните формулировки от “Стратегията за електронно правителство на Република България” и анализа на добрите практики в страните-членки на Европейския съюз биха могли да се посочат следните “базови компоненти” като част от “интеграционната среда” на информационните системи в изпълнителната власт:

- Информационни посредници (Messaging-брокери);
- Модул за авторизация и валидизация;
- Модул за електронни разплащания с Администрацията;
- Виртуален пощенски офис;
- Централен портал;
- Интерфейси и адаптери към съществуващи бази данни;
- Сървър на формуляри;
- Модул за управление на съдържание;
- Модул на публично гише за е-Услуги.

По този начин съдържанието на Българската национална рамка за оперативна съвместимост (Схема – Приложение № 1) ще покрива напълно приетото в Европейския съюз определение:

- правилата са дефинирани в основния документ;

- необходимият набор от стандарти ще се поддържа динамично в актуален вид в съответния регистър;
- инструкциите за изграждане и поддържане на трите регистъра, както и Инструкцията за сертификация на информационни системи и продукти представляват конкретно ръководство за действие.

---- “ ----

